

ARDEX X 77 grå

Sikkerhetsdatablad

ifølge Forordning (EU) 2015/830

Utgivelsesdato:
23.06.2017

Redigert: 04.05.2021

Erstatter versjon:
04.01.2021

Versjon: 1.2

www.ardex.no

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Produktets form : Stoffblanding
Produktnavn : ARDEX X 77 grå
Produktkode : 77325, 77314, 77305

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

1.2.1. Relevante, identifiserte bruksområder

Hovedbrukskategori : Profesjonell bruk
Industriell/profesjonell bruksspes : Byggematerialer
Bruk av stoffet/blandingen : Flislim

Naturstenslim

Funksjons- eller brukskategori : Byggematerialer

1.2.2. Bruk som frarådes

Ingen ytterligere informasjon foreligger

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Leverandør

ARDEX SKANDINAVIA AS Filial Norge
Jerikoveien 10 B
N -1067 Oslo
T 22 61 05 00 - F 22 61 05 75
ardex@ardex.no - www.ardex.no

Distributør

Ardex Skandinavia A/S
Marielundvej 4
DK - 2730 Herlev
T +45 44 88 50 50 - F +45 44 88 50 60
ardex@ardex.dk

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon : Giftinformasjonen 22 59 13 00

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering iht. forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]

Etsende/irriterende for huden, Kategori 2 H315
Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon, Kategori 1 H318
Giftvirkning på bestemte organer — enkelteksponering, Kategori 3, irritasjon av luftveiene H335

H-setningenes klartekst, se under seksjon 16

Negative fysiokjemiske virkninger på menneskers helse og miljøet

Irriterer huden. Gir alvorlig øyeskade.

2.2. Merkingselementer

Merking i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]

Farepiktogrammer (CLP) :

GHS05

GHS07

Signalord (CLP) : Fare
Farlige komponenter : Portlandement
Faresetning (CLP) : H315 - Irriterer huden.
H318 - Gir alvorlig øyeskade.
H335 - Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
Sikkerhetssetninger (CLP) : P102 - Oppbevares utilgjengelig for barn.
P280 - Benytt øyevern, vernehansker.
P305+P351+P338 - VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter.
Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.
P302+P352 - VED HUDKONTAKT: Vask med mye såpe og vann.
P261 - Unngå innånding av støv.

ARDEX X 77 grå

Sikkerhetsdatablad

ifølge Forordning (EU) 2015/830

Tilleggssetninger : Innhold/beholder leveres i samsvar med regionale/nasjonale/internasjonale/lokale forskrifter.

2.3. Andre farer

Andre fareområder som ikke resulterer i klassifisering : Produktet inneholder reduksjonsmidler for å sikre at sement/binder inneholder mindre enn 0,0002% oppløselig krom VI. Hvis lagringsbetingelsene ikke er hensiktsmessige (eksponering for fukt/vann) eller lagringsperioden overskrides, vil effektiviteten av reduksjonsmidlene bli nedsatt, og produktet kan bli hudsensibiliserende (hvv. H317 eller EUH203).

PBT: ikke relevant - ingen registrering påkrevet

vPvB: ikke relevant - ingen registrering påkrevet

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.1. Stoffer

Gjelder ikke

3.2. Stoffblandinger

Navn	Produktidentifikator	%	Klassifisering iht. forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]
Portlandement	(CAS-nr) 65997-15-2 (EU nr) 266-043-4	< 20	Skin Sens. 1, H317 Eye Dam. 1, H318 Skin Irrit. 2, H315 STOT SE 3, H335
calcium diformate	(CAS-nr) 544-17-2 (EU nr) 208-863-7	< 3	Eye Dam. 1, H318

Merknader : Seksverdige kromforbindelser < 2 ppm

H-setningenes klartekst, se under seksjon 16

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

FØRSTEHJELP etter innånding : Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende har en stilling som letter åndedrettet.

FØRSTEHJELP etter hudkontakt : Vask huden med mye vann. Tilsølte klær må fjernes. Ved hudirritasjon: Søk legehjelp.

FØRSTEHJELP etter øyekontakt : Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. Tilkall legen umiddelbart.

FØRSTEHJELP etter svelging : Hvis pasienten er fullstendig bevisst, gis rikelig med vann å drikke. Ikke gi drikke til en bevisstløs person. Ikke fremkall oppkast.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Symptomer/virkninger ved hudkontakt : Irritasjon.

Symptomer/virkninger ved øyekontakt : Alvorlige øyeskader.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Behandles symptomatisk.

AVSNITT 5: Brannsløkkingstiltak

5.1. Sløkkingsmidler

Egnede brannslukningsmidler : Bruk egnede midler til å kjempe mot nærliggende brann.

Uegnet slukningsmiddel : kraftig vannstråle.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brannfare : Ingen brannfare.

Ekspløsjonsfare : Ingen.

Farlige nedbrytingsprodukter i tilfelle brann : Ingen.

5.3. Råd til brannmannskaper

Forholdsregler ved brann : Spesielle forholdsregler er ikke nødvendig.

Beskyttelse under brannslukking : Ikke grip inn uten et egnet verneutstyr. Uavhengig åndedrettsvern. Heldekkende kroppsværn.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Alminnelige forholdsregler : Absorber spill for å hindre materiell skade.

6.1.1. For personell som ikke er nødpersonell

Verneutstyr : Beskyttelsestiltak for sikker håndtering. Se Avsnitt 7.

Nødsprosedyrer : Unngå kontakt med huden og øynene.

ARDEX X 77 grå

Sikkerhetsdatablad

ifølge Forordning (EU) 2015/830

6.1.2. For nødhjelpspersonell

Nødsprosedyrer : Spesielle forholdsregler er ikke nødvendig.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Unngå utslipp i kloakk og drikkevann.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Til opprydding : Samle opp spill.

Rengjøringsmetoder : Få opp produktet med mekaniske hjelpemidler. Reduser mest mulig produksjon av støv. Samle opp spill. Ikke bruk trykkluft til rengjøringen.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

For ytterligere informasjon, se avsnitt 13. Se Avsnitt 8.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Ytterligere farer under behandling : Se Avsnitt 8.

Forsiktighetsregler for sikker håndtering : Sørg for god ventilasjon av arbeidsplassen. Unngå kontakt med huden og øynene. Bruk personlig verneutstyr.

Hygieniske forhåndsregler : Wear protective gloves. Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaringsbetingelser : Beskyttes mot fuktighet. Oppbevares tørt. Produktet inneholder reduksjonsmidler for å sikre at sement/binder inneholder mindre enn 0,0002% oppløselig krom VI. Hvis lagringsbetingelsene ikke er hensiktsmessige (eksponering for fukt/vann) eller lagringsperioden overskrides, vil effektiviteten av reduksjonsmidlene bli nedsatt, og produktet kan bli hudsensibiliserende (hvh. H317 eller EUH203).

Uforenlige materialer : Aluminium. Syrer. Amoniakk salt.

Lagringsplass : tørt.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Ingen ytterligere informasjon foreligger

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametere

Inneholder ingen stoffer med grenseverdier for yrkesmessig eksponering

8.2. Eksponeringskontroll

Egnede tekniske kontrollmekanismer:

Sørg for god ventilasjon av arbeidsplassen.

Personlig verneutstyr:

Vernebriller. Avgivelse av støv: støvmaske. Hansker.

Håndvern:

Beskyttelseshansker. The following materials are suitable for protective gloves:
Nitrile impregnated cotton gloves (layer thickness of about 0,15 mm).

Øyebeskyttelse:

Tettsluttende vernebriller

Hud- og kroppsvern:

Bruk egnede verneklær

Åndedrettsvern:

I tilfelle eksponeringsgrensene overskrides:

Begrensning og overvåking av miljøeksponeringen:

Unngå utslipp til miljøet.

Andre opplysninger:

Vær forsiktig under behandlingsprosessen for å redusere støvutvikling mest mulig. Hindre eller begrense støvdannelse eller -spredning.

ARDEX X 77 grå

Sikkerhetsdatablad

ifølge Forordning (EU) 2015/830

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Form	: Fast stoff
Utseende	: Pulver.
Farge	: Grå.
Lukt	: uten lukt.
Luktterskel	: Ingen data tilgjengelige
pH	: 11,5 Vannoppløsning
Relativ fordampningshastighet (butylacetat=1)	: Ingen data tilgjengelige
Smeltepunkt	: > 1250 °C
Frysepunkt	: Gjelder ikke
Kokepunkt	: Kan ikke anvendes
Flammepunkt	: Gjelder ikke
Selvantennelsestemperatur	: Gjelder ikke
Nedbrytningstemperatur	: Ingen data tilgjengelige
Antennelighet (fast stoff, gass)	: Ikke brannfarlig.
Damptrykk	: Ingen data tilgjengelige
Relativ damp tetthet ved 20 °C	: Ingen data tilgjengelige
Relativ tetthet	: Gjelder ikke
Massetetthet	: 2,75 – 3,2 g/cm ³
Løselighet	: Vann: 0,1 – 1,5 g/l @ 20°C
Delingskoeffisient n-oktanol/vann (Log Pow)	: Ingen data tilgjengelige
Viskositet, kinematisk	: Gjelder ikke
Viskositet, dynamisk	: Kan ikke anvendes
Eksplorative egenskaper	: Ingen.
Brannfarlige egenskaper	: Ingen.
Eksplasjonsgrenser	: Gjelder ikke

9.2. Andre opplysninger

VOC-innhold	: < 3 %
Tilsynelatende tetthet	: 900 – 1300 kg/m ³

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reagerer med vann.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabil under normale forhold.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Ingen farlig kjent reaksjon i normale bruksforhold.

10.4. Forhold som skal unngås

Ingen i anbefalte oppbevarings- og håndteringsforhold (se avsnitt 7).

10.5. Uforenlige materialer

Syrer. Amoniakk salt. Aluminium.

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Ingen farlige kjente nedbrytningsprodukter.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt giftighet : Ikke klassifisert

calcium diformate (544-17-2)	
LD50 oral rotte	2560 mg/kg (Ekvivalent med eller nesten lik OECD 401, Rotte, Hann / hunn, Erfaringsverdi, Oral, 14 dager)
LD50 hud rotte	> 2000 mg/kg kroppsvekt (OECD 402, 24 t, Rotte, Hann / hunn, Read-across, Dermal/Hud-, 14 dager)
LC50 Inhalering - Rotte	> 0,67 mg/l air (EPA OTS 798.1150, 4 t, Rotte, Hann / hunn, Read-across, Innånding (støv), 14 dager)

Hudetsing/hudirritasjon : Irriterer huden.
pH: 11,5 Vannoppløsning

ARDEX X 77 grå

Sikkerhetsdatablad

ifølge Forordning (EU) 2015/830

Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon	: Gir alvorlig øyeskade. pH: 11,5 Vannoppløsning
Sensibilisering ved innånding eller hudkontakt	: Ikke klassifisert
Arvestoffskadelig virkning på kjønnseller	: Ikke klassifisert
Kreftframkallende egenskap	: Ikke klassifisert
Giftighet for reproduksjon	: Ikke klassifisert
STOT – enkelteksponering	: Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
STOT – gjentatt eksponering	: Ikke klassifisert
Aspirasjonsfare	: Ikke klassifisert

ARDEX X 77 grå

Viskositet, kinematisk	Gjelder ikke
------------------------	--------------

Mulige skadevirkninger på mennesker og mulige symptomer : Irritasjon: sterkt irriterende for øynene.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet

Økologi - generell : Produktet betraktes ikke som giftig for vannlevende organismer og forårsaker ikke skadelige langtidsvirkninger i miljøet.

Portlandcement (65997-15-2)

LC50 - Fisk [1]	> 1000 mg/l (96 t, Pisces)
-----------------	----------------------------

calcium diformate (544-17-2)

LC50 - Fisk [1]	> 1000 mg/l (Annet, 96 t, Danio rerio, Statisk system, Ferskvann, Erfaringsverdi)
EC50 - Krepdyr [1]	> 1000 mg/l (EPA 660/3 - 75/009, 48 t, Daphnia magna, Gjennomstrømningssystem, Ferskvann, Erfaringsverdi, Bevegelse)
EC50 72h - Alger [1]	> 1000 mg/l (EPA 600/9-78-018, Pseudokirchneriella subcapitata, Statisk system, Ferskvann, Read-across, Veksthastighet)

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

ARDEX X 77 grå

Persistens og nedbrytbarhet	Gjelder ikke. Pulverformige uorganiske stoffer.
BOF (% av ThOD)	Kan ikke anvendes

Portlandcement (65997-15-2)

Persistens og nedbrytbarhet	Biologisk nedbrytbarhet: kan ikke anvendes.
Kjemisk oksygenforbruk (COD)	Kan ikke anvendes
ThOD	Kan ikke anvendes
BOF (% av ThOD)	Kan ikke anvendes

calcium diformate (544-17-2)

Persistens og nedbrytbarhet	Biologisk lett nedbrytbar i vann.
-----------------------------	-----------------------------------

12.3. Bioakkumuleringsevne

ARDEX X 77 grå

Bioakkumuleringsevne	ingen bioakkumulering.
----------------------	------------------------

Portlandcement (65997-15-2)

Bioakkumuleringsevne	Bioakkumulering: kan ikke anvendes.
----------------------	-------------------------------------

calcium diformate (544-17-2)

Delingskoeffisient n-oktanol/vann (Log Pow)	-2,47 (Estimert verdi)
Bioakkumuleringsevne	Ikke bioakkumulerbar.

12.4. Mobilitet i jord

ARDEX X 77 grå

Økologi - jord/mark	Ingen.
---------------------	--------

Portlandcement (65997-15-2)

Økologi - jord/mark	Ingen (test)data tilgjengelig for mobilitet av stoffet.
---------------------	---

calcium diformate (544-17-2)

Overflatespenning	72 mN/m (20 °C, 0.1 %)
Delingskoeffisient n-oktanol/vann (Log Koc)	1,49 (log Koc, Read-across)
Økologi - jord/mark	Svært mobil i jord.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

ARDEX X 77 grå

PBT: ikke relevant - ingen registrering påkrevet

ARDEX X 77 grå

Sikkerhetsdatablad

ifølge Forordning (EU) 2015/830

ARDEX X 77 grå	
vPvB: ikke relevant - ingen registrering påkrevet	
Bestanddel	
Portlandcement (65997-15-2)	Dette stoffet/blandingen oppfyller ikke PBT-kriteriene i REACH-forordningen, vedlegg XIII Dette stoffet/blandingen oppfyller ikke vPvB-kriteriene i REACH-forordningen, vedlegg XIII

12.6. Andre skadevirkninger

Ingen ytterligere informasjon foreligger

AVSNITT 13: Sluttbehandling

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Regional lovgivning (avfall)	: Elimineres i henhold til myndighetenes forskrifter.
Avfallsbehandlingsmetoder	: Innholdet/beholderen avhendes i henhold til den godkjente avfallsinnsamlerens sorteringsinstrukser.
Anbefalinger for kassering av produkt/emballasje	: Avhendes i henhold til gjeldende lokale/nasjonale sikkerhetsregler. Unngå utslipp til miljøet.
Økologi - avfallsstoffer	: Unngå utslipp til miljøet.
Europeisk avfallsliste (EAL) kode	: 17 01 01 - betong 10 13 14 - betongavfall og betongslam For rester 01 04 07* - avfall som inneholder farlige stoffer fra fysisk og kjemisk bearbeiding av ikke-metallholdige mineraler

AVSNITT 14: Transportopplysninger

I samsvar med ADR / IMDG / IATA

ADR	IMDG	IATA
14.1. FN-nummer		
Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder ikke
14.2. FN-forsendelsesnavn		
Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder ikke
Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder ikke
14.3. Transportfareklasse(r)		
Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder ikke
Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder ikke
14.4. Emballasjegruppe		
Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder ikke
14.5. Miljøfarer		
Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder ikke
Det foreligger ingen tilleggsinformasjoner		

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

- Veitransport

Gjelder ikke

- Sjøfart

Gjelder ikke

- Luftfart

Gjelder ikke

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II til MARPOL og IBC-regelverket

Gjelder ikke

AVSNITT 15: Opplysninger om regelverk

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

15.1.1. eu-forskrifter

Inneholder ingen stoffer underlagt Vedlegg XVII sine begrensninger

Inneholder ikke stoff på REACH sin kandidatliste

Inneholder ikke noe stoff som er oppført i REACH sitt Vedlegg XIV

VOC-innhold : < 3 %

ARDEX X 77 grå

Sikkerhetsdatablad

ifølge Forordning (EU) 2015/830

Øvrige bestemmelser, begrensninger og forskrifter

1. Sement og sementholdige stoffblandinger kan ikke benyttes eller bringes i omsetning dersom de i hydratisert form inneholder mer enn 2 mg/kg (0,0002 %) løselig seksverdig krom av sementens samlede tørrvekt.
2. Dersom det benyttes reduksjonsmidler, skal leverandørene før omsetning påse at emballasjen til sement eller sementholdige stoffblandinger, uten at anvendelsen av andre fellesskapsbestemmelser om klassifisering, pakking og merking av stoffer og stoffblandinger berøres, er merket på en måte som er lett leselig og ikke kan slettes, med opplysninger om emballeringsdato, lagringsforhold og hvilken lagringstid som er egnet for å bevare reduksjonsmiddelets virkning samt holde mengden av løselig seksverdig krom under grenseverdien angitt i nr. 1.
3. Som unntak får nr. 1 og 2 ikke anvendelse på omsetning for og bruk i kontrollerte lukkede og helautomatiserte prosesser der sement og sementholdige stoffblandinger behandles utelukkende av maskiner og der det ikke foreligger noen mulighet for hudkontakt.
4. Standarden som er vedtatt av Den europeiske standardiseringsorganisasjon (CEN) for prøving av innholdet av vannløselig krom (VI) i sement og stoffblandinger som inneholder sement, skal benyttes som prøvingsmetode for å påvise samsvar med nr. 1. (De siste numrene i post 46 er ikke oversatt til norsk enda)
5. Lærvarer som kommer i kontakt med huden, skal ikke bringes i omsetning dersom de inneholder seksverdig krom i konsentrasjoner på 3 mg/kg eller høyere (0,0003 % vektprosent) i den samlede tørrvekten av læret.
6. Varer som inneholder lærdeler og som kommer i kontakt med huden, skal ikke bringes i omsetning dersom noen av lærdelene inneholder seksverdig krom i konsentrasjoner på 3 mg/kg eller høyere (0,0003 % vektprosent) i den samlede tørrvekten av lærdelen.
7. Nr. 5 og 6 får ikke anvendelse på omsetning av brukte varer som var i sluttbruk i Unionen før 1. mai 2015.

15.1.2. Nasjonale forskrifter

Ingen ytterligere informasjon foreligger

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Det er ikke foretatt noen kjemikaliesikkerhetsvurdering

AVSNITT 16: Andre opplysninger

H- og EUH-setningenes fulle ordlyd:

Eye Dam. 1	Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon, Kategori 1
Skin Irrit. 2	Etsende/irriterende for huden, Kategori 2
Skin Sens. 1	Sensibiliserende ved hudkontakt, Kategori 1
STOT SE 3	Giftvirkning på bestemte organer — enkelteksponering, Kategori 3, irritasjon av luftveiene
H315	Irriterer huden.
H317	Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
H318	Gir alvorlig øyeskade.
H335	Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

Denne informasjonen er basert på aktuelle kunnskaper og er beregnet på å beskrive produktet kun for helse-, sikkerhets- og miljøbehov. Den må derfor ikke anses som noen spesiell garanti for spesielle egenskaper ved produktet.